

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансів, обліку і аудиту
прот. № 1 від 5.10.2022 р.

ЦІНОУТВОРЕННЯ СИЛАБУС

2022/2023 навч. рр.

Галузь знань	– 07 «Управління і адміністрування»
Спеціальність	– 072 «Фінанси, банківська справа і страхування»
Освітні програми	– «Управління фінансами, банківська справа і страхування»
Освітній рівень	– перший (бакалавр)
Кількість кредитів ЄКТС	– 3 (90 годин)
Спікер курсу	– Стещенко Олена Дамирівна (канд. економ. наук, доцент)
Контакти:	38 (057) 730-10-94, e-mail: steshenkoed@kart.edu.ua
	м. Харків, майдан Фейсрбаха, 7, ауд. 3.518
Час та аудиторія проведення занять:	згідно розкладу – http://rasp.kart.edu.ua/
Веб сторінка курсу:	http://do.kart.edu.ua/
Додаткові інформаційні матеріали:	http://lib.kart.edu.ua/

Сучасний рівень потребує від майбутнього фахівця знань розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем саме тому курс ціноутворення є актуальним та необхідним так як є ланцюгом поєднання внутрішніх процесів окремого підприємства з суспільними.

Процеси відбуваються згідно з економічними законами. Ці закони відображають пристосування виробництва і пропозиції по обсягу й структурі до сукупного попиту. Наслідком їх взаємодії є рівноважна ціна. Для дослідження

об'єкту або процесу що відображає й відтворює в більше простому, зменшеному виді його структуру застосовуються моделі. Процес ціноутворення не є виключенням. Дослідження ринкової рівноваги здійснюється як раз за допомогою такої моделі – «павутиної». Вивчення ціноутворення, як і вивчення будь-якої дисципліни або досягнення певних результатів у будь-якому науковому пізнанні відбувається за допомогою методів що являють собою систему правил і прийомів підходу до вивчення економічних явищ і закономірностей. При подальшому вивченні процесу ціноутворення на етапі розглядання ринкових структур застосовується система методів ціноутворення яка включає: методи визначення цін на підставі витрат виробництва; визначення цін з орієнтацією на ціннісну значущість товару; визначення цін на основі перебування рівноваги між витратами виробництва і станом ринку; параметричні методи.

Процес ціноутворення на залізничні перевезення та додаткові послуги, що їх супроводжують має свої особливості. Етапи формування ціни на перевезення вантажів та пасажирські перевезення суттєво розрізняються, що і є дослідженням окремих тем курсу.

Завершенням курсу є вивчення інструмента за допомогою якого досягається та або інша ціль в ціноутворенні. Цім інструментом є цінова стратегія.

Курс «Ціноутворення» дозволяє повніше зрозуміти принципи, сучасного ринкового функціонування не тільки окремих підприємств але й галузі в цілому.

Заплановані загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем, суб'єктів господарювання.

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення задач у сфері ціноутворення.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері ціноутворення.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері ціноутворення.

Заплановані результати навчання (ПР):

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансових ринків та страхування

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері ціноутворення.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів та страхування.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати..

Чому ви маєте обрати цей курс?

Ефективне функціонування підприємств має відповідні цілі: підтримка досягнутого рівня конкурентоздатності, розвиток підприємства, набуття нових якостей, виконання суспільних функцій, урядових завдань тощо. Одним з основних завдань особливо для підприємств що функціонують за комерційним розрахунком є не тільки виконання обов'язків перед іншими суб'єктами господарювання, але і отримання позитивного фінансового результату. Для реалізації цього завдання підприємство повинне постійно здійснювати комплекс заходів по забезпеченню виконання своїх базових функцій на належному рівні, забезпеченню безвідмовності системи це можливо за допомогою ефективного менеджменту в галузі ціноутворення на продукцію та послуги власного підприємства з урахуванням структури ринку в якому воно мешкає. Для сталого існування в поточному періоді та ефективного функціонування в перспективі.

Питанню статистичних спостережень та як наслідок управлінню за процесом ціноутворення на підприємствах сьогодні приділяється увага, але не відповідно до їх значення. Враховуючи це, важливо розуміти можливості методів ціноутворення та вміти їх застосовувати.

Організація навчання

Цей курс, дає студентам глибоке розуміння систематизації успішних прикладів адаптації в ринкових умовах щодо прийняття рішення по ціноутворенню в залежності від умов структури ринку з використання сучасних методів та прийомів.

Курс супроводжується текстовим навчальним матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як міні-лекції, кейс-технології, семінари-дискусії, ділові ігри та ситуаційні завдання.

Проведення практичних занять із застосуванням методу аналізу конкретних ситуацій має відмінності від традиційних занять тим, що в його основі лежить аналіз ситуації з виявленням реальної задачі, яка може не мати однозначного

вирішення. Для опанування матеріалу дисципліни, окрім лекційних, практичних, семінарських занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу слід приділити самостійній роботі студентів за такими видами: вивчення додаткової літератури; робота із законодавчими та нормативними матеріалами; робота у мережі Інтернет; підготовка до занять. В індивідуальних завданнях міститься перелік тематичних оглядів, які найбільш широко розкривають проблематику тем з дисципліни «Ціноутворення». Опрацювання тематичних оглядів, які обираються студентами самостійно, дозволить поглибити та розширити їхні знання у сфері ціноутворення.

Теми курсу Змістовний модуль 1

Тема 1 Поняття ціни. Функції ціни.

Тема 2 Види цін. Структура ціни.

Тема 3 Теорія попиту та пропозиції.

Тема 4 Теорія попиту та пропозиції. Ціна й корисність. Визначення оптимуму споживача при кількісному способі обчислення корисності.

Тема 5 Визначення оптимуму споживача при порядковому способі обчислення корисності

Тема 6 Еластичність попиту та пропозиції

Змістовний модуль 2

Тема 7 Структура ринку. Державне регулювання ринку.

Тема 8 Ціноутворення в умовах досконалої конкуренції. Чиста монополія.

Тема 9 Монополістична конкуренція, олігополія

Тема 10 Ціноутворення галузей народного господарства.

Тема 11 Особливості ціноутворення на залізничні послуги.

Тема 12 Основи практичного ціноутворення. Порядок розрахунку вихідної ціни.

Методи ціноутворення.

Ціноутворення / схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Розрахункова робота	
	Індивідуальні консультації	
	Залік	

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, навчальний посібник, лекційні матеріали, завдання та правила оцінювання курсу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Зокрема:

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Ресурси бібліотеки УкрДУЗТ)
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ);
- 4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);

Правила оцінювання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування: залік.

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ. Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100бальна шкала оцінювання. Принцип формування оцінки за модуль у складі залікових кредитів I і II за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		2 семестр 3 курсу
Активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5
Ведення опорного конспекту лекцій, конспекту першоджерел		до 5
Опрацювання лекційного матеріалу, відвідування консультацій		до 5
Виконання письмових контрольних робіт, експрес-контроль		до 20
Виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (зокрема, типових кейсів)		15
Виконання та захист в строк самостійних робіт		10
Підсумок		60

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній діяльності, роботі конференцій, студентських наукових гуртках, підготовці публікацій, а також були переможцями, призерами та учасниками олімпіад з навчальних дисциплін, спеціальності, наукових конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (до 15 балів).

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до державної шкали (5, 4, 3, 2) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Команда викладачів

Стешенко Олена Дамирівна (<http://kart.edu.ua/pro-kafedru-f-ua/kolektivkafedrifuu/steshenko-f-ua>) – спікер з питань соціального страхування в УкрДУЗТ. Кандидат економічних наук з 2001 року. Дисертацію захистила у 2000 році у спеціалізованій вченій раді при Харківському національному університеті В.Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України 08.02.03 – «Організація управління, планування і регулювання економікою». Доцент кафедри фінансів з 2003 р. Напрямок наукової діяльності: удосконалення механізму страхування підприємницьких ризиків. Автор понад 100 наукових праць.

Основні заходи запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту (далі – Університет) <https://kart.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/polozhennja-pro-ooop-ukrdutzt-2021.pdf>, зокрема:

- виховання та розвиток у здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях, при спілкуванні з викладачами, керівниками робіт та між собою, у тому числі неформальному, та у повсякденній діяльності протягом всього строку навчання в Університеті: спроможності діяти із позицій академічної доброчесності та професійної етики; бажання та навичок самостійного виконання робіт, завдань тощо; навичок коректного посилення на джерела інформації; усвідомлення значущості норм академічної доброчесності; спроможності оцінювання прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; спроможності надання моральної оцінки власним вчинкам, співвідношенню їх із моральними та професійними нормами;

- залучення здобувачів вищої освіти до розробки та впровадження політики академічної доброчесності в Університеті;

- здійснення постійного інформування про неприпустимість плагіату і можливу відповідальність за нього при проведенні навчальних занять, виконанні письмових робіт;

- створення викладачами атмосфери академічної доброчесності в ході навчальних занять та при спілкуванні зі здобувачами вищої освіти, у тому числі неформальному, та між собою;

- включення до першої (титульної) сторінки курсових, атестаційних

робіт декларації про самостійність виконання роботи відповідно до принципів академічної доброчесності;

- оприлюднення атестаційних робіт до їх захисту на сторінці освітньої програми;

- ознайомлення із Кодексом академічної доброчесності Університету, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу;

- проведення відкритих заходів з питань написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань тощо;

- ознайомлення науково-педагогічних, наукових та інших працівників, здобувачів вищої освіти з нормативно-правовими актами, що регулюють питання запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;

- сприяння органам студентського самоврядування, студентській первинній профспівковій організації, органу, який представляє наукові інтереси студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених в інформуванні здобувачів вищої освіти про правила наукової етики;

- стимулювання учасників освітнього процесу до взаємодії із органами, відповідальними за дотримання академічної доброчесності та протидії проявам академічного плагіату;

- експертна оцінка, у тому числі з використанням відповідних новітніх технологій, на наявність академічного плагіату в наукових роботах, навчальних виданнях, кваліфікаційних роботах, дисертаціях.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, комунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=8203>